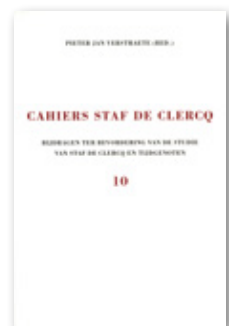

Pieter Jan Verstraete (red.), *Cahiers Staf De Clercq. Bijdragen ter bevordering van de studie van Staf De Clercq en tijdgenoten*, 10, Kortrijk, bij de auteur, 2016, 120 pp., ill.

Sedert 2008 geeft Pieter Jan Verstraete bouwstenen uit voor een biografie. Het tiende is meteen het laatste deel. Het tweedelige boek over de Vlaams-nationalistische politicus en leider van het VNV wordt verwacht in 2019. Dit cahier wijkt af van de vorige die zich kenmerkten door vele kleine bijdragen. Nu verschijnen er twee substanti-

ele opstellen. Gui Van Gorp analyseert de poging van het VNV om greep te krijgen op de Vlaamse Wacht. Centrale figuur hierbij was Herman Verreydt, de oprichter en leider van de Luitenant De Windekring van Vlaamse en Nieuwe Ordegezinde Belgische officieren in het krijgsgevangenkamp van Luckenwalde. Na zijn vrijlating werd hij leider van de VNV-dienst Verweer en als dusdanig verbindingsofficier tussen het VNV en de Vlaamse Wacht.¹ In de tweede helft van 1943 verwijderde hij zich van het VNV en zocht hij toenadering tot de DeVlag/SS.

Het artikel betreft een biografie van Antoon Mermans van de hand van Kristof Papin. Mermans (1898-1963) was een van de vertrouwelingen van Staf De Clercq. Hij werd politiek actief in de Frontpartij van het arrondissement Aalst waar hij in de entourage vertoefde van Ernest Van den Berghe. Samen met hem trad hij toe tot het VNV en trad hij in dienst van Uitgeverij Dietschland, die de VNV-pers drukte. Hij werd ook journalist van *De Schelde / Volk en Staat* en toen hoofdredacteur Herman Van Puymbrouck in onmin geraakte met het VNV nam Mermans diens functie over. In mei 1940 werd hij opgepakt en naar Frankrijk gevoerd waar hij tot einde juli verbleef. Inmiddels was *Volk en Staat* terug opgestart onder de leiding van Jan Brans. Mermans speelde voortaan de tweede viool. Als trouw partijsoldaat schikte hij zich in die rol, al leefde hij permanent in conflict met zijn rivaal. Mermans vertolkte altijd de partijlijn en volgde vooral de consignes van De Clercq.

Papins artikel bevat enkele nieuwe zaken en is de meest volledige levensbeschrijving van Mermans tot hiertoe. Helaas is de structuur van zijn opstel soms moeilijk te volgen.

[BRUNO DE WEVER]

— 1 Maar niet zelf deel uitmaakte van de Vlaamse Wacht zoals ik zelf schreef: Br. De Wever, *Greep naar de macht. Vlaams-nationalisme en Nieuwe Orde. Het VNV 1933-1945*, Tielt-Gent, 1994, p. 573. De fout staat ook in de NEVB [...], p. 3436.